

KRITISCH KIJKEN NAAR SLAGVAARDIGER NVWA

De NVWA krijgt in 2018 €25 miljoen extra te besteden, naast de reguliere €300 miljoen. Dit extra geld wordt, zoals het er nu naar uitziet, gespenseerd aan extra inspecteurs en automatisering. Hiermee moet de organisatie de voedselveiligheid en het dierenwelzijn op peil brengen én houden. Maar als we kijken naar de problemen van de NVWA, is het maar de vraag of het geld op deze manier goed besteed gaat worden.

TEKST: YVON BEMELMAN BEELD: ANP

Het ene schandaal volgt op het andere, en de NVWA blijkt telkens weer niet in staat deze te voorkomen. Volgens veel critici zijn een gebrek aan kennis en een slechte onderlinge samenwerking het probleem. En dat los je niet zomaar op met een éénmalige injectie van €25 miljoen. In 2019 zijn er namelijk alweer bezuinigingen gepland.

We willen een slagvaardiger NVWA met lage(re) keuringskosten en minder bureaucratie, maar dat gaat niet lukken met een pleister van 25 miljoen. De verwachting is namelijk dat de (complexe) regelgeving alleen maar verder toeneemt en daarmee dus ook het toezicht. Als er niets fundamenteels verandert, zullen de toezichtlasten alleen maar stijgen, wat de concurrentiepositie van de Nederlandse vleessector in gevaar kan brengen. Daarom is het belangrijk om hier eens kritisch naar te kijken.

YVON BEMELMAN

Drs. Yvon Bemelman (management consultant, Condor-Consultancy) is sinds 1986 zelfstandig werkend professional op het gebied van kwaliteitszorg(en), de Warenwet en Europese wetgeving (food).

VAAK (TE) COMPLEX

De IT-systemen van de overheid zijn vaak (te) complex en communiceren moeilijk met andere systemen en processen. Tegenwoordig investeren de overheidsdiensten in een Generieke Digitale Infrastructuur (GDI), waarbij verschillende databases aan elkaar kunnen worden gekoppeld. Zo kunnen inspectiediensten gegevens met elkaar uitwisselen. De NVWA maakt bijvoorbeeld per bedrijf een dossier aan dat ook kan worden geraadpleegd door andere inspectiediensten, zoals de arbeidsinspectie. Als het bedrijf een officiële waarschuwing krijgt, komt bij het dossier een 'alert' te staan. Vaak gevolgd door extra inspecties. Andere diensten kunnen dit ook inzien en gebruiken. Men verwacht namelijk dat een waarschuwing niet op zichzelf staat.

Op deze manier worden dus ook de andere inspectiediensten gealarmeerd. Maar of dit de toezichtlast nu goedkoper maakt?

SLIM AUTOMATISEREN

De GDI vormt een goede basis voor blockchain. Blockchain is een technologie die gemeenschappelijke databases beheert en komt overwaaien uit de financiële sector. De technologie is in 2009 geïmplementeerd door de ontwikkelaars van bitcoin, een digitale munteenheid.

Bitcoin werkt op basis van blockchaintechnologie, een datastructuur verdeeld in verschillende mappen op internet met data. Iedere map is 'versleuteld'. Dat wil zeggen dat de data, voordat deze worden opgeslagen, moeten voldoen aan alle eisen. Deze eisen zijn niet opgesteld door één partij, maar door alle betrokken partijen. Pas als volledig aan deze eisen wordt voldaan, kan de informatie worden opgeslagen, waarna alle betrokkenen er direct inzicht in hebben.

Deze technologie kent belangrijke voordelen, zoals efficiency, transparantie (alle partijen kunnen het inzien) en veiligheid (documenten kunnen niet worden vervalst). En dat is precies nodig bij een steeds complexer wordende maatschappij én voedselketen. Volgens experts kan blockchain diensten van toezichthouders automatiseren waardoor controleactiviteiten transparant, efficiënt en veilig worden gemaakt. De activiteiten van de NVWA kunnen zichtbaar voor een belangrijk deel met blockchain geautomatiseerd worden. Maar hoe werkt het eigenlijk in de praktijk?

ZEER SUCCESVOLLE PILOTS

Innovatieve bedrijven zijn al bezig geweest met pilots die zeer succesvol waren. Het internationale IT-bedrijf IBM is de eerste

Een inspecteur van de NVWA voert een controle uit bij een vleesverwerkend bedrijf.

grote speler die met de blokchaintechnologie aan de slag is gegaan. In samenwerking met Maersk, een vooraanstaande internationale vervoerder van containerschepen, heeft IBM een container met bloemen van Kenia naar Rotterdam gevolgd. Het schip had dertig stempels en goedkeuringen nodig, waarbij dertig mensen betrokken waren, waaronder de douane, belastingdienst en de Voedsel- en Warenautoriteit. Een container wordt in een minuut geladen, maar als er een document zoek is, kan het soms dagen duren voordat alle bureaucratie is geregeld en de container kan worden vervoerd. Maar met de blokchaintechnologie waren de ervaringen zó goed, dat deze technologie is uitgebreid met ananassen uit Colombia en mandarijnen uit Californië. Met de Amerikaanse supermarktketen Walmart heeft IBM pilots uitgevoerd om het transport van varkensvlees veilig te laten verlopen. Het traject van varkenshouder tot Chinese winkels,

geproduceerd in Latijns Amerika tot de Verenigde Staten, werd gevolgd. Walmart wilde de zaken goed voor elkaar krijgen en dat is met deze techniek gelukt.

PricewaterhouseCoopers, een internationaal accountants- en belastingadviseurskantoor, is bezig om samen met Arc-net, een start-up uit Noord-Ierland, een blockchain op te zetten tegen voedsel fraude. Arc-net heeft een platform ontwikkeld waarbij wordt gebruikgemaakt van het DNA-profiel van bijvoorbeeld een varken, dat wordt gekoppeld aan de I&R-gegevens. De 'versleuteling' is vastgelegd in een protocol waarvan uitsluitend wordt gebruikgemaakt door vooraf toegelaten partijen in de gehele keten.

ESTLAND

In Estland heeft de overheid al veel diensten geautomatiseerd met behulp van blockchain, waar de EU - terecht - erg enthousiast over is. Ook de Nederlandse

overheid zit niet stil. In een whitepaper over blockchain, 'Government-as-a-service', van Rutger van Zuidam zegt digicommissaris Bas Eenhoorn: 'Blockchaintechnologie maakt het mogelijk om processen en infrastructuur geheel anders vorm te geven, te verbeteren en te innoveren. Daarnaast hebben we met het hele land een kans om publiek-private samenwerking een impuls te geven en Government-as-a-service als nieuw exportproduct neer te zetten. Een kans die ik wil agenderen en samen met andere overheden wil verkennen.'

Een mooie ontwikkeling, maar voor de NVWA gaat dit te langzaam. Wellicht dat de 25 miljoen kan worden gestoken in een blockchainpilot in de vleessector waar de meeste 'winst' valt te behalen? En als dat werkt, kunnen ook andere sectoren worden geautomatiseerd. Maar dan moet de begroting van de NVWA wel worden aangepast. Vooralsnog heeft de NVWA €0 begroot voor automatisering. Tot en met 2021! ●